

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 470/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Svätoslavom Vaškom, advokátom, Baštová 5/A, Bardejov, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 0 Er 526/1996 z 13. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Er 526/1996 z 13. mája 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Domáha sa i náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd vedie pod sp. zn. 0 Er 526/1996 exekučné konanie, pričom pôvodným oprávneným bolo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a pôvodným povinným právny predchodca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ]. Dňa 2. novembra 2018 doručil súdny exekútor návrh na pripustenie zmeny účastníka konania na strane oprávneného tak, že z exekučného konania vystúpi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a do konania vstúpi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „nadobúdateľka“). K návrhu pripojil oznámenie o postúpení pohľadávky, zmluvu o prevode práv k pohľadávkam a uznesenie súdu o ustanovení do funkcie správcu úpadcu.

8. Sťažovateľ uvádza, že v čase od 25. marca 1997 (zrušenie bez likvidácie) do 30. apríla 1997 (výmaz), keď pôvodný oprávnený mal ešte spôsobilosť byť účastníkom konania, sám návrh na zmenu účastníka podľa vtedy platného § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku nepodal a takýto návrh v tom čase nepodal ani subjekt/družstvo, na ktorý údajne mali prejsť majetok, práva a záväzky zrušeného družstva, a žiaden z týchto subjektov nepreukázal ani prechod práv. Navyše, z obchodného registra vyplýva, že, majetok, práva a záväzky zrušeného družstva mali prebrať podľa členskou schôdzou schválených zásad a dohody dva subjekty, a to: [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ poukazuje na to, že v exekučnom spise okresného súdu sa nenachádza dokument preukazujúci tú skutočnosť, na ktorý nástupnícky subjekt mala prejsť pohľadávka pôvodného oprávneného. Súdny exekútor v návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania doručenom okresnému súdu 2. novembra 2018 nedoložil listiny, aby preukázal, že vymáhaná pohľadávka prešla z pôvodného oprávneného na [REDAKOVANÉ]. Napokon súdny exekútor predložil listinu, ktorá preukazuje prechod exekvovanej pohľadávky z pôvodného oprávneného na [REDAKOVANÉ] až na základe výzvy okresného súdu 14. apríla 2021. Tento postup považuje sťažovateľ za nezákonný, pričom nepredloženie listinného dôkazu malo viesť podľa neho k zastaveniu exekúcie.

9. Sťažovateľ argumentuje, že listina, ktorú predložil súdny exekútor, „je len fotokópiou, navyše absolútne nečitateľnou, ručne sú tam vpísané poznámky, nie je z nej zrejmé, kto ju písal, podpísal, resp. komu listina bola adresovaná ani nie je možné presne identifikovať subjekty. Navyše má ísť o akési oznámenie nevedno komu adresované bez predloženia takého dôkazu resp. listiny, ktorá by mala preukazovať, že pohľadávka prešla na nového oprávneného.“. Zastáva názor, že listina predložená súdnym exekútorom nemôže preukazovať tvrdené skutočnosti a je pre neho nevysvetliteľné, ako mohol okresný súd dospieť k opačným zisteniam.

10. Sťažovateľ namieta, že nový oprávnený ([REDAKOVANÉ]) ani údajný predchodca nového oprávneného [REDAKOVANÉ] sa nemôžu domáhať zmeny na strane oprávneného, keď nebol podaný návrh na zmenu na strane pôvodného oprávneného ešte v čase, pokiaľ ešte existoval (teda do času, kým nebol vymazaný z obchodného registra).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľa zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

12. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

13. Ústavný súd konštatuje, že čl. 46 ods. 2 ústavy upravuje právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Ide skôr o kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia verejnej správy, ako o ustanovenie zakladajúce základné právo. To je v skutočnosti priznané už v čl. 46 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj obsahu sťažnosti, ústavný súd, postupujúc podľa § 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu a § 45 zákona o ústavnom súde, ktoré upravuje viazanosť rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania v záujme poskytovania materiálnej ochrany práv, pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia okresného súdu z hľadiska základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

15. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

16. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

17. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že hoci sa sťažovateľ domáha zrušenia celého uznesenia okresného súdu, jeho argumentácia smeruje výhradne proti I. výroku napadnutého uznesenia, preto ústavný súd podrobil svojmu prieskumu len túto jeho časť.

18. Z argumentácie sťažovateľa uplatnenej v ústavnej sťažnosti vyplýva, že namieta postup okresného súdu vo vzťahu k výzve adresovanej súdnemu exekútorovi, aby predložil listinný dôkaz, nesprávnu aplikáciu relevantných ustanovení Exekučného poriadku, pričom spochybňuje najmä skutkové závery, ku ktorým dospel okresný súd vo vzťahu k samotnému vymáhanému nároku. V súvislosti s uvedeným sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadruje názor, že okresný súd nemal vyhovieť návrhu na zmenu účastníka konania na strane oprávneného, ale mal konanie zastaviť.

19. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie okresného súdu prieskumu v zmysle argumentácie sťažovateľa uplatnenej v ústavnej sťažnosti.

20. Vo vzťahu k aplikácii príslušných ustanovení Exekučného poriadku okresný súd uvádza:

„Podľa § 235 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov

Podľa § 238 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 240 ods. 1-3 zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok), konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, ak odseky 2 až 4 alebo osobitný predpis neustanovujú inak. Ustanovenie § 44 ods. 7 sa použije aj na konania začaté pred 1. decembrom 2006, v ktorých súd ešte neudelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie. V konaniach začatých pred 1. decembrom 2006, v ktorých už súd udelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie, ale neurčil výšku preddavku na odmenu a na náhradu hotových výdavkov, súd určí túto výšku na žiadosť exekútora. Ustanovenie § 203 ods. 2 sa použije aj na konania začaté pred 1. decembrom 2006, ak sa vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom zastaví po 30. novembri 2006 z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku účinného do 31. januára 2002, proti inému než tomu kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu (§ 41).“

21. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia ďalej okrem iného uvádza:

„Z výpisu z obchodného registra vyplýva, že oprávnený bol ku dňu 30. 4. 1997 vymazaný z obchodného registra, čo spôsobilo jeho zánik. Ako ďalej vyplýva z Obchodného registra, majetok práva a záväzky zrušeného družstva preberajú podľa členskou schôdzou schválených zásad a dohody dva subjekty. Prvým je [REDAKOVANÉ], druhým je [REDAKOVANÉ]. Zároveň bolo v konaní preukázané, že pohľadávka, ktorá je predmetom exekučného konania prešla z pôvodného oprávneného na [REDAKOVANÉ]. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01. 08. 2007 sp. zn. I K/16/2007 bol na [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vyhlásený konkurz. Konkurzným súdom ustanovený správca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] úpadcu [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] postúpil na základe Zmluvy o prevode práv a povinností k pohľadávkam zo dňa 17. 09. 2018 pohľadávku voči povinnému na [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ].“

Vzhľadom k vyššie uvedenému, keďže bol v konaní preukázaný prevod práv z pôvodného oprávneného na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a následne na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], exekučný súd postupom podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení L výrokom tohto uznesenia pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný oprávnený a na jeho miesto vstúpila [REDAKOVANÉ].“

22. S prihliadnutím na citované časti napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že skutkové závery, na ktorých založil napadnuté uznesenie, považuje za ústavne udržateľné a akceptovateľné. Skutočnosť, že okresný súd vyzval súdneho exekútora na predloženie listinného dôkazu, nepovažuje za nezlučiteľnú so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu. Podľa jeho názoru odôvodnenie napadnutého uznesenia dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa okresný súd spravoval pri posudzovaní otázky nástupníctva na základe návrhu na pripustenie zmeny účastníka konania. Ústavný súd dospel k záveru, že predmetná interpretácia a aplikácia príslušných ustanovení Exekučného poriadku okresným súdom je ústavne konformná a udržateľná, preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Ako *obiter dictum* ústavný súd dodáva, že strata procesnej subjektivity účastníka konania v priebehu konania predstavuje prekážku postupu konania, avšak nedostatok tejto procesnej podmienky je odstrániteľný vstupom právneho nástupcu do konania. Pokiaľ medzičasom došlo k ďalšiemu právnemu nástupníctvu (tentokrát k singulárnej sukcesii), rozhodnutie exekučného súdu o vstupe ďalšieho právneho nástupcu do konania je akceptovateľné. K rozhodnutiu o procesnom nástupníctve došlo s odstupom času (a v danom časovom úseku bolo konanie zaťažené vadou), ale vstupom aktuálneho nositeľa vymáhaného práva do konania je predmetná procesná podmienka splnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu